

NOVA DOBA

Liljska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1. pritličje. Telefon št. 65.

Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Impozantna protiklerikalna manifestacija v Mariboru.

Maribor, dne 27. febr. 1921.

Za danes je sklicala demokratska stranka v Narodni dom protestno zborovanje zoper klerikalno rovarjenje proti ujedinjenju Jugoslovanov in Sokolstvu. Bil je prekrasen pomladanski dan. Za isto uro je bilo sklicano zborovanje obrtnikov, hišnih posestnikov in viničarjev. Vendar so začele že ob 10. uri dopoldne prihajati velikanske množice ljudstva proti Narodnemu domu. Ob začetku shoda ob pol 11. uri dop. je bila velika dvorana Narodnega doma že nabito polna, kmalu se je napolnila tudi obsežna galerija in ko je prof. Voglar kot predsednik organizacije JDS otvoril zborovanje, je bila tudi že mala dvorana polna zborovalcev. Prvi je govoril bivši narodni poslanik iz Mostara, Hrvat Gjuro Džamonja. Bil je kot v Mariboru dobro poznan jugoslovanski rodoljub iskreno pozdravljen in je nato v skoro enournem govoru stvarno in prepričevalno razkrinkal protinarodno delovanje jugoslovanskih klerikalcev pred prevratom in v Jugoslaviji. Pokazal je na nepobitnih dejstvih, da je bil dr. Korošec v popolni harmoniji svojih pristašev vedno predvsem tudi v politiki samo hlapčevski suženj Rima in Habsburžanov in le v toliko Slovenec, v kolikor je rabil nerazsodno ljudstvo za izvrševanje svojih rimskih in avstrijskih ciljev.

Ko je prešel Džamonja v govoru na Sokolstvo, so v dvorani spontano zaorili navdušeni, naravnost gromoviti klici: »Živio Sokoli!«. Govornik je govoril tisočeri množici naravnost iz srca, ko je v kratkih besedah razvil zasluge Sokolstva za naše osvobojenje in povdarjal njegove velike naloge, ki ga še čakajo v Jugoslaviji, predno bo delo našega osvobojenja popolnoma dovršeno. Ko je govornik končal s pozivom na navzoče, da se združijo v trdnem boju proti največjemu sovražniku popolnega ujedinjenja, internacionalnem klerikalizmu, ni hotelo biti med navdušenimi zborovalci konca odobravanju.

K besedi se je nato oglasil imenom Narodno socijalne stranke njen tajnik Tone Vahtar, znan narodni delavec izza koroškega plebiscita. V kratkih, jednatih besedah je iz svo-

jih lastnih doživljajev po prevratu razkrinkal hinavščino klerikalnega Jugoslovanstva. Povedal je med drugim tudi to, da so klerikalni voditelji ob prevratu pri vojaštvu naravnost prepovedali širiti popularnost srbskega vladarja. Prešel je na neocenljivo narodno delo, ki so ga višili ob prevratu naši Sokoli. In ko je ob koncu spomnil na klerikalno gonjo proti Srbom, našim osvoboditeljem, ter zaklical množici, da bi bilo edino umestno, če država končno obrne svoječasno klerikalno geslo: »Srbe na vrbe«, tedaj se je dvignilo med zborovalci tako gromovito ploskanje, kot ga Narodni dom še morda ni slišal.

S tem javnim nastopom so toraj tudi mariborski narodni socialisti odločno stopili v boj proti slovenskim klerikalcem.

Kot zadnji govornik je nastopil g. dr. Lipold, ki je v stvarnih izvajanjih dokazal, da uganjajo klerikalci z navideznim razburjenjem nad uvedbo sokolskega sistema v šole samo komedijo. Saj je bila ta naredba tvedena že tedaj, ko so bili še klerikalci v vladi, pa se tedaj niso spomnili na nevarnost za vero, ampak se le sedaj, ko so padli iz toplih vladnih stolčkov in v svoji onemogli jezi bruhajo psolve na vse, kar je vsakemu drugemu poštenemu Jugoslovanu sveto. Tudi njegov govor so zborovalci v znak popolnega soglašanja ponovno prekinili z odobravalnimi medklici in ploskanjem.

Končno je predlagal obrtnik Fran Novak obširno resolucijo, s katero zborovalci obsojajo klerikalno protidržavno gonjo, pozdravljajo uvedbo sokolskega sistema v šole in odrekaajo klerikalcem pravico, da hočejo še po volitvah v konstituante, po svojem odločnem porazu, govoriti v imenu slovenskega naroda.

Shod je bil na višini, vseskozi impozanten in obenem jasen dokaz, da je Maribor v sklenjenih vrstah v taboru Sokolov. Te enotnosti ne more nobena sila več omajati in s to zavestjo in z nado v lepši napredek mariborskih Jugoslovanov je profesor Voglar opoldne zaključil sijajno protiklerikalno manifestacijo.

Isto se je ponovilo v Planini in Rakeku. Ljudstvo je praznovalo velik praznik osvobojenja z nepopisno srečo v srcih in s solzami v očeh. Plakali so stari očanci veselja, da so dočakali dan svobode.

Onstran nove meje pa so plakali ta dan stotisoči v globoki žalosti, ker jim usoda še ni naklonila enake sreče. Odrešenje pride tudi njim.

Dogodki v Beogradu.

Razprava o ustavi napreduje.

Beograd, 25. febr. V včerajšnji seji ustavnega odbora so bili sprejeti čl. 16 (o šolstvu), čl. 17 (o pisemski tajnosti), čl. 18 (o zaščiti pred nepostavnim poslovanjem državnih organov).

Beograd, 26. febr. V današnji seji ustavnega odbora je bila razprava o čl. 19 (o pravicah in dolžnostih državljanov) ter o členu 20 (pravica vsakega državljanca do izstopa iz državljanstva ter dalje, da država ne more svojih državljanov izročiti tujim državam). Razpravljalo se je še o členu 21 (vsak državljan je dolžan pokoriti se zakonom in služiti interesom narodne skupnosti), ter o členih 22—28,

ki so bili vsi z večino glasov sprejeti.

Sklicanje konstituante.

Beograd, 26. febr. Ker ustavni odbor ne bo mogel v dojočenih 40 dneh dovršiti dela, bo najbrže za 14. marca sklicana seja konstituante, ki bo odboru rok podaljšala za dva tedna. Klerikalci se umikajo. Strah pred kancelparagrafom.

Beograd, 26. febr. Klerikalci uvidevajo, da morajo popuščati in njihov voditelj je že izjavil, da ne bo mogoče držati vsega avtonomističnega programa, ako se hočejo rešiti kancelparagrafa.

Politične vesti.

Državnozborske volitve v Julijski Benečiji so odložene, ker je računati z novimi volitvami v celi Italiji.

Novim banom na Hrvaškem je imenovan bivši podban, narodni poslanec dr. Tomislav Tomljenović.

Socijalna - demokracija v Rumuniji je z veliko večino izjav strokovnih delavskih organizacij odklonila predlog za združitev z moskovsko internacionalno, se je torej izrekla proti boljšeizmu.

Med Ameriko in Japonsko je nastalo napeto razmerje, ker Japonska ne umakne svojih čet iz Sibirije. Ameriška zahteva, da se umaknejo do meseca marca.

Mariborske novice.

Severna meja z Avstrijo je skoro žepopolnoma določena, razun v majhnem, približno 800 m dolgem delu pri Sv. Lovrencu, kjer bo še ogled na licu mesta. Razmejitevna komisija bo, kakor čujemo, nadaljevala delo v koroškem odseku med Strojno in Kokošnjakom. Na grebenih hribovja nad dravsko dolino množina snega še ovira nadaljevanje tehničnih del, ob Muri se ista vrše. Glasom sklepa poslaniške konference v Parizu gre definitivna mejna črta od Sv. Lovrenca do Sv. Duha po razvodnici med Sakovo in Dravo, ki jo tvorijo grebeni Radla in Kapaunerjevega vrha. Pri Sv. Pankracu se obrne meja proti jugovzhodu, nato v ozkem loku proti severovzhodu, se vzpne na Remšnik, ki ga deli na grebenu, se obrne proti višini 697 (prilico sredi južno med Arnovžem in Lučanami), v južni smeri do Seršenove, dalje čez Černkovo pristavo do višine 566, v loku proti jugu čez Kranjčevo pristavo in prehaja pri Sv. Duhu v že določeno mejno črto, da ostaneta cerkev in šola tega kraja naši.

Novi občinski svet je sestavljen iz 8 socialistov, 4 demokratov, 4 naravnih socialistov in 3 pristašev SLS. Od JSDS so gg. Eržen, Hojnik, Grčar, Pšunder, Balum, Postrak, Klančnik in Čeh; od JDS gg. dr. Vladimir Serbec, Kejžar, dr. Kac in Voglar; od NSS gg. Jarh, dr. Rostohar, Sulič in Planinšek in od SLS gg. dr. Jerovšek, dr. Leskovar in Žebot. Od prejšnjega sosveta so ostali gg. Ferdo Leskovar, naduč. Tomažič, dr. Valjavec, Fr. Vincetič.

Umrl je v Mariboru 23. febr. vpo-kojeni šolski ravnatelj, bivši nadučitelj v Šmarju pri Jelšah, Fr. Jurkovič v visoki starosti.

Ptujske novice.

V ptujskem okraju je izid ljudskega štetja sledeči: prebivalstva 85.946, od teh 40.479 moških in 45.467 ženskih; 82.048 Slovencev, 773 Srbohrvatov, 1291 drugih Slovanov, 1634 Nemcev, 32 Italijanov, 28 Madžarov, 28 Arnavtov, 52 pripadnikov drugih narodnosti.

Celjska cinkarna.

V petek 25. februarja je dospela v Celje ministerijalna komisija, ki je imela nalogo ugotoviti, v koliko so bile zadnje odredbe vodstva glede delne u-stavitve obrata utemeljene. Kakor nam poročajo, se je komisija na licu mesta prepričala, da je bilo postopanje vodstva popolnoma opravičeno in je sklenila, da ostane del cinkarne toliko časa izven obrata, dokler se z novimi investicijami tovarna ne izpopolni in razširi, da se na ta način ustvari nova, zdrava podlaga za razvoj podjetja. S predpripravami se ima takoj pričeti. — Valjarna in tovarna za modro galico obratujeta še nadalje.

Posebno važen je sklep komisije, da se cinkarna elektrificira, čim bo napeljan tok falske centrale v Celje, kar je s sigurnostjo pričakovati v enem letu. Velikanskega pomena je tudi predlog vodstva, ki ga je sprejela komisija, da se z ozirom na falsko elektriko v cinkarni postavi elektrolitična naprava za baker. Znano je, da take naprave v Jugoslaviji nimamo in da moramo ves naš črni baker izvažati v inozemske tovarne, od tam pa uvažati elektrolitičen baker v obliki žice, pločevine itd. Ta naprava bo eminentne važnosti za razvoj naše domače elektrotehnike.

Cinkarniški delavci, ki so bili odpuščeni, dobijo neplačan dopust za nedoločen čas. Onim, ki ne morejo dobiti dela, se bo na splošen državni račun izplačevala primerna mesečna podpora.

Celjske novice.

Mišičeva proslava. Celjski Sokol je priredil v nedeljo 27. t. m. Mišičev dan. Dvorana je bila do zadnjega kotička nabito polna, istotako galerija. Mnogo občinstva je stalo pred dvorano, mnogo ga je moralo pa oditi, ker ni dobilo prostora. Po cerkvenem obredu je pozdravil br. starosta došlo občinstvo, zastopnike vojaških in civilnih oblasti ter oddal besedo br. polkovniku Tošiču. Ta nam je v lepem govoru opisal pokojnega jugoslovanskega genija vojvodo Mišiča. Govoril je polagoma in razločno, tako da ga je občinstvo, ki mu je z zanimanjem sledilo, prav dobro razumelo. Bil je živahno akklamiran. Po govoru se je uprizorila krasna alegorija, ki je napravila tem večji utis, ker je med uprizoritvijo pelo Celjsko pevsko društvo »Jadransko morje«. Slavnost so posetili tudi br. Sokoli iz Vojnika, Žaica in Rogaške Slatine. Z uspehom prireditve je Celjski Sokol po pravici lahko zadovoljen.

Trostov koncert, določen za 1. marca, odpade vsled nepričakovanih ovir.

Prva hrvaška štedionica, ki je prevzela celjsko Union-banko, je — kakor čujemo — prevzela tudi vse njeno uradništvo, tudi tisto, ki ne zna niti besedice kakega jugoslovanskega jezika. Ali namerava obdržati nemško uradovanje?

Nemški industrijalci in trgovci v Celju in okolici vzdržujejo v svojih službah razne tuje državljane. Pa ne le, da obdržijo dosedajne, privabiti še hočejo nove in tako pomnoževati vrste svojega športnega kluba, ki je danes ognjišče nemške propagande. To je poskušal nedavno Rakusch v svojem mlinu. Tudi trgovec König je odpustil 2 slovenski moči in nastavil 2 nemški. Menimo, da bi oblast tem pojavom naj posvetila primerno pozornost. Domačinov je dovolj, tujih državljanov ne rabimo.

Smrtni slučaj v Celju in okolici. Pred Grofijo 6 je 23. febr. umrla hišnikova žena Terezija Dobovišek

Logaško ozemlje v naši upravi.

Dne 26. febr. se je v smislu sklepa jugoslovansko-italijanske komisije izvršilo na podlagi rapalske pogodbe prevzete logaškega ozemlja, s katerim je krog 7000 naših dozdej zaslužnih rojakov pripadlo naši državi. Iz Ljubljane je vozil zjutraj slavnostni, lepo okrašen vlak s člani razmejitevne komisije in mnogimi drugimi javnimi funkcionarji, vojaštvom in 2 godbami. Logatec je bil odet v jugoslovanske zastave in ljudstvo je pozdravilo prihod vlaka z nepopisnim navdušenjem invzklkanjem Jugoslaviji. V imenu osvobojenega naroda je pozdravil župan Puncuh generala Maistra kot zastopnika jugoslovanske države, godba je zasvirala državno himno, in vzklkanja prebivalstva Jugoslaviji ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Po predaji ozemlja so italijanske čete odkorakale in naše prevzele službo. Prevzeta je bila tudi železniška služba in politična uprava. Med petjem neštete množice, ki se je pomikala v sprevedu po Logatcu, med pokanjem topičev je zasinihla svoboda, tako dolgo pričakovana, tamošnjemu prebivalstvu.

(72 let) na pljučnici, v isti hiši isti dan 70-letna zasebnica Ema Ruiss (smrtno ponesrečila vsled padca), v Lokrovcu isti dan 1-letni delavčev sin Konrad Ostrožnik na kozah; v bolnici 24. febr. 80-letni dninar Jernej Sevnšek vsled onemoglosti, Zagrad dne 26. febr. 23-letna delavka Roza Cokan na sušici; na Ostrožnem isti dan 1-letna hči konjača Waltraut Gugl na kozah.

O celjski javni bolnici je priobčila ljubljanska »Jugoslavija« dne 18. februarja 1921 sledečo notico: »O celjski javni bolnici smo dobili hude pritožbe, da bolniki naravnost stradajo. Zjutraj dobe le skodelico prazne kave, za celi dan pol hlečka kruha, opoldne poleg pokuhane juhe le malo prikuhe, (zelje, fižol itd.), za večerjo pa zopet malo kake prikuhe. Vilič in morež bolniki sploh ne dobijo. Ne moremo preiskovati, ali so pritožbe upravičene, zato so druge oblasti«. Obrnili smo se radi tega na upravo tukajšnje javne bolnišnice, ki nam poroča naslednje, kar morda tudi naše čitatelje zanima. Kritiziranje javnih dobredelnih zavodov ni nič novega, bilo je na dnevnem redu pred vojsko, ko je bilo vsega za mal denar v izobilju, med vojno je bilo mnogo resničnega pomanjkanja, a manj zabavljanja, po vojni pa imamo zadovoljnih ljudi v življenju malo in vrata javne bolnišnice tudi nezadovoljnežem niso zaprta, ako so zdravniške pomoči potrebni. V podroben odgovor se ne spuščamo, naslednja pojasnila pa ne bodo za nikogar odveč. Teža krušne porcije je določena za vso Slovenijo od zdravstvenega odseka, predstojnik zdravnikom pa je dovoljeno, da ordinirajo posamniku po potrebi in zdravniškem sprevidu tudi več, in gg. zdravniki se le svoje pravice tudi izdatno poslužujejo, saj znaša samo račun za kruh za mesec januar 1921 pri dobivatelju peku, ki je določen od Zdravstvenega odseka, K 48.54286. Jednako je določena tudi teža porcije mesa ter znaša postavka meso za januar 1921 K 31.840. Mleka dobiva zavod dnevno 90 l. Vseh ostalih potrebščin živil ne navajamo, ugotavljamo samo, da stane naš zavod državo mesečno danes približno 200.000 kron brez plač zdravnikov, uradništva in drugih nameščencev, mesečno vplačana oskrbnina pa kvečjemu 50.000 kron. Vzdrževanje poslopij, inventaria itd. pa tvori postavko zase, ki je pri sedanjih cenah neznosna. Pri tem ni prezeti, da se toliko let vojske ni nič nabavljalo in da se vse notranje obnovenje more sedaj vršiti tudi le postopoma, v kolikor dovoljuje to državni proračun.

Splošno slovensko žensko društvo v Celju sklicuje občni zbor za sredo 9. marca ob 20. uri v Čitalnico (Nar. dom).

Tedenski izkaz kužnih bolezni v celjskem političnem okraju. V tednu od 14. do 20. tm. je na novo obolelo v političnem okraju Celje 44 oseb in sicer: v občini Dramlje 8, Velika Pirešica 2, Ljubno 12, Sv. Pavel 1, Luče 3, Bočna 4, Celje okolica 1, Škofjavan 2, Rečica 7, Kalobje 3 in Gotovlje 1 oseba. Vsega skupaj se je nahajalo v evidenci 155 za kozami bolnih. Umrlo je 15 oseb. Drugih novih primerov kužne bolezni ni bilo.

Dražba večje množine hmeljovk se vrši v nedeljo 6. marca ob 3. uri pop. pod Vipoto od 2 golobov naprej. Interesenti naj se snidejo ob 2. uri pri 2 golobih.

Oddaja mestnih njiv v najem za leto 1921 se vrši dne 3. marca tl. ob 3. uri popoldne. Reflektantje naj se snidejo ob določeni uri na mestnem pokopališču.

O senzacionalni aretaciji v Mariboru smo zadnjič po ljubljanskem »Jutru« prinesli vest, z ozirom na katero nas g. Franc Petelin, samostojni arhitekt v Celju, prosi ugotoviti, da ni niti istoveten, niti v sorodu z inženirjem F. P., ki je baje v nekem graškem hotelu klical: »Živijo Karl, dolje z Jugoslavijo!« B. l. je res zadnje tri tedne v Mariboru, Gradcu, na Dunaju, St. Pölten in Mariazell, bilo pa je to njegovo ženitovanjsko potovanje.

Prosveta.

Mestno gledališče Celje. V sredo 2. marca drama Maksa Halbe: Mladost.

»Njiva«, izšla je 3. številka na 24. straneh, s sledečo vsebino: K: Okrog

ustave. — A. Drušković: Delavsko vprašanje v naši socijalni zakonodaji. — I. Mohorič: Referat o gospodarskem svetu. — V. Švajger: Bližnje naloge naših železnic. — Josef Pata: Češko-jugoslovanska kulturna konvencija. Listek: Ivan Mačkovec: K ljudskemu štetju v Ljubljani in Mariboru. — Pregled: Zunanja politika. Svetovna boljševiška propaganda. Gospodarstvo: Nekaj statističnih podatkov o avstrijski republiki. — Socijalna politika: Mednarodni urad dela. — Statistika stavk. Stanovajska politika na Češkem. — Kultura: Peter Krapotkin. Na plainicah: Dnevnik. — »Njiva« izhaja 14 dnevno, posamezna številka 8 K. Letna naročnina 120 K, za naročnike »Jutra« 60 K. Toplo priporočamo! Naroča se v upravi »Jutra«, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Plamen. Št. 4. Slike: »Kmečka svatba« na »Planinskem plesu« v Mariboru; Ivan Cankar (po sohi prof. Al. Repiča); † Ana Dimnikova; slike z »Umetniške noči« in z »Lovskega plesa« v Ljubljani; razne sportne slike. Leposlovni spis: M. Pugelja, Cv. Golarja, Rado Murnika, Iv. Albrechta itd.

Obrtni vestnik.

Obrtniški sestanek v četrtek 3. marca zvečer ob 8. uri v restavraciji g. Jakoba Šribarja pri državni cinkarni v Gaberju.

Trboveljski cement ima v zalogi Obrtna nakupovalna in prodajna druga v Celju. Istotam se dobi tudi raznovrstno okroglo in ploščnato železo.

Domači izum. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani razstavil je v izložbenem oknu zložitljiv stol, kateri je izum g. Josipa Bajde, mizarskega mojstra v Šiški. Glede podrobnosti o tem stolu se je v naših listih že pisalo. Stol vzbuja splošno pozornost vsled svoje praktične uporabe, ker se da uporabljati kot postelja in kot fotelj. Razpečavanje tega stola je prevzel gosp. Jager, tapetnik v Ljubljani, Komenskega ul. št. 12.

EM. LILEK.

Razmotrivanja o aktualnih državnih in ustavnih vprašanjih.

(Dalje.)

6. O razdelitvi naše države v upravne edinice in o izenačenju zakonov.

1. Upravne edinice. Omenil sem že v prikazu ustavnih načrtov dr. Sagadina, Protiča, ustavne komisije in dr. Smodlake v »Novi Dobi« lanskega leta od 30. oktobra do 18. novembra, da so se vsi štirje izrekli za razdelitev države v pokrajine (Smodlaka za 12, Protič za 9, Sagadin za 8, a ustavna komisija brez navedbe števila in imen); po vladinem načrtu pa bi se imela naša država deliti na oblasti, največ na 35.

Glede razdelitve naše države v 8 pokrajin in tudi glede samouprave teh provinc strinjam se v glavnem z izvajanjem dr. Sagadina v § 22, kjer piše:

»Iako bi bili u stanju, da u najkrajšem vremenu izjednačimo pravni poredak u celoj državi, ako dalje potpunop apstrahujemo svako istorijsko i plemensko gledište, ostaju još vazda velike kulturne, privredne (ekonomske) i druge razlike, koje traže, da se o njima vodi račun; na kraju krajeva imamo pred sobom jednu veliku državu sa blizu 13 milijona duša; ova kvom državom ne može se upravljati iz jedne centrale samo preko okružnih vlasti.

Podela zemlje na provincije po čisto racionalnim pogledima pruža nam se sama, ako samo pogledamo na kartu: postoje tu jasni kulturni centri: Ljubljana za Sloveniju, Zagreb za Hrvatsku i veći deo Slavonije, Novi Sad ili Subotica za Vojvodinu (sa Sremom), Sarajevo za Bosnu, Mostar za Hercegovinu i Crnu Goru, Beograd za Srbiju, Skopje za Staru Srbiju i Makedoniju, i Split za našu Primorje od Pulja do Bara.

Nije u apsolutnoj opreci sa državnim jedinstvom, da se za ovih osam provincija, u koje mora da se podeli država, predvide osobena zakonodavna tela, ili jednom reči, o čemu se do sada mnogo govorilo, da im se da autonomija. Nije baš potrebno, da se zato služimo argumentima političkoga federalizma. Ovo načelno otklanjamo.

Ali ipak bi se moglo opravdano kazati, da treba o posebnostima pojedinih provincija voditi kod zakonodavstva računa, i da se centralni parlament oslobodi od stvari čisto partikularnog karaktera.

Ako bi pak došlo do izvesne autonomije provincija, onda je bezuvjetno potrebno, da se time ne povredi državno jedinstvo i celokupni interesi države. Zakonodavna kompetencija provincijalnih sabora morala bi biti podređena centralnom zakonodavstvu tako, da se ograničava samo na stvari, koje ne prelaze potrebe, opravdane posebnostima pojedinih provincija, da centralno zakonodavno telo može u slučaju osebene potrebe i ove stvari uzeti u svoje rešavanje i da u slučaju konkurencije ima uvek prvenstvo zakonski propis centralne zakonodavne vlasti.

Ker ima ustavna in upravna ureditev jugoslovanske države zadovoljiti narod, bo vsekakor potrebno, da se pri krojenju upravnih edinic vpraša za želje prizadetega naroda, kakor se je to že nastvetovalo v lani objavljeni pariški resoluciji.

Neki političarji predlagajo, naj se Hercegovina (danes samo mostarsko okrožje) odcepi od Bosne, s katero je bila združena blizu 600 let, in naj se združi z južno Dalmacijo in Črnogoro v oblast »Pomorje«. Dobro, ako so Hercegovci, Dalmatinci in Črnogorci s takšno združitvijo in takšnim novim imenom njihovih združenih krajev zadovoljni. Črnogorci se temu ne bodo protivili, ker oni so že zdavna vrgli svoje oko na Hercegovino in južno Dalmacijo; kvečjemu, da jim ime pokrajine ne bi ugajalo. Tudi Dalmatinci južno od Neretve se menda ne bodo zoperstavljali takšnemu načrtu, ker dubrovačka republika, ki je v srednjem veku nepretrgano segala od Neretve do Boke kotorske, se je na kopnem ravno na račun Hercegovine razširila do one meje, ki še zdaj tam teče med Dalmacijo in Hercegovino. Tudi hercegovski pravoslavni in katoliki se ne bodo branili takšnega ujedinjenja, ker pri Hercegovcih ni bilo posebne politične naklonjenosti do Bosne, ne v srednjem veku za velikega vojvode Sandalja Hranča († 1435), ne za njegovega naslednika hercega Stjepana Vukčića († 1466), ne v novem veku, ko je hercegovec Aliaga Rizvanbegović zaradi svojih zaslug v borbi proti upornemu Bošnjaku Husejin - kapetanu od sultana izposloval, da se je Hercegovina oddelila od Bosne in se njemu podelila vezirska čast nad njo (1832 do 1851). Ali tudi Bošnjaki ne bi iz zgodovinskih čustev žalovali po Hercegovcih, če bi se ti od njih odcepili, ker ne pri njih ne pri drugih se niso nikjer pokazala skupna stremjenja po vpostavitvi od Turkov l. 1463 porušenega bosenskega kraljevstva, ne po vpostavitvi istočasno od njih zarobljene države hercegovinske, ne po zopetni združitvi obeh dežel v eno samostalno državo, kakor je to bilo v srednjem veku. Eni kakor drugi se delijo do današnjega dne po veri na muslimane, pravoslavne in katolike, in vsaka od teh veroizpovedi je vse do prevrata iskala svoj državni centum izven zemlje: muslimani v Carigradu, pravoslavni Bošnjaki v Beogradu, pravoslavni Hercegovci na Cetinju, katoliki pa v Zagrebu. Ovire pri eventualni odcepitvi Hercegovine od Bosne bi po mojem mnenju delali samo muslimani in to bosenski iz politično-verskih, hercegovinski pa tudi iz gmotnih razlogov. Treba namreč znati, da imajo muslimani Bosne in Hercegovine svojo skupno izlamsko organizacijo z bogočastno in vakufsko-mearifsko upravo. Njihove verske posle vodi verski poglavica »reis-ul-ulema« z zborom ulema (učenjaki), ki se imenujejo arabski »medžlis-el-ulema«. Avstro-Ogrska jim je leta 1909 dala statut za autonomno upravo svojih verskih, mearifskih (učnih in prosvetnih) in vakufskih (ustanovskih) poslov v celi Bosni in Hercegovini. Po tem statutu imajo muslimani pravico, da upravljajo s svojim vakufskim in mearifskim imetkom samostalno po propisih šerijata (božjega prava) in da njegove dohodke porabljajo izključno za svoje verske in prosvetne namene. Za upravo svojega vakufskega in mearifskega imetka imajo posebne izvoljene organe. Za nadzorovanje njihovih šol (medres in mektebov) in islamskega veronauka na vseh mohamedanskih

in državnih šolah postavljen je v vsakem okrožju po eden muftija. Njihov vakufsko-mearifski zbor v Sarajevu (sestavljeno iz reis-ul-uleme, vakufskega direktora, 6 muftijev in 24 članov, ki jih volijo kotarska poverenstva) ima pravico, da pobira za pokritje izdatkov autonomne uprave davčne doklade na vse neposredne deželne davke.

(Dalje prih.)

JDS.

Krajevna organizacija JDS v Rogoški Slatini ima svoj redni letni občni zbor dne 5. marca ob sedmih zvečer v salonu »Hotela Spline«. Razven običajnih poročil obsega spored govor urednika g. Spindlerja in štiri referate o najvažnejših lokalnih zadevah. Vstop je radi zaupnosti dovoljen samo članom in pristašem, ti pa naj pridejo vsi, seveda tudi članice.

Občni zbor kraj. org. JDS v Rogatcu se vrši v nedeljo 6. tm. popoldne.

Sokolstvo.

Jugoslovanski Sokolski Savez je sklenil v seji 26. februarja osnovati Jugoslovansko Sokolsko Matico kot zadrugo za izdajo sokolskih knjig in listov.

Jugoslovanski vsesokolski zlet se vrši letos 14. 15. in 16. avgusta v Ljubljani.

Dnevna kronika.

Novi občinski volilni red je razglašen v »Uradnem listu« z dne 27. februarja. Prihodnjič objavimo najvažnejše podatke.

Učinek naših represalij za nemške lopovščine na Koroškem se že kaže. Koroška deželna vlada je izdala na prebivalstvo nekdanje cone A oglas, v katerem ga pozivlje, naj padejo narodnostne mržnje; vsi se naj zavedajo dejanskega položaja po glasovanju. Vlada obeta v narodnostnih vprašanjih strogo objektivnost, priznavanje narodnostnih in manjšinskih pravic. Bomo videli.

Okrožni klub dobrovoljcev se je ustanovil v Prekmurju. Klub hoče z vso odločnostjo delovati za narodno in državno edinstvo.

Zadnja »Straža« je zopet gnojišče najbolj dišečih psokv na demokrate in druge napredne stranke. Nam je prav, saj čim bolj psujete, tem bolje za nas. Zavrniti moramo »Stražino« laž, da dr. Kukovec ne zna francosko. Ugotovimo, da najmanj toliko, kakor dr. Korošec, zna francosčine tudi dr. Kukovec.

Sarajevo ima po uradnem štetju 58.885 prebivalcev, od teh 21:297 muslimanov, 18.253 katoličanov, 12.160 pravoslavnikov in 7180 židov.

Novi deželni predsednik dr. Bačič je 25. tm. dospel v Ljubljano in prevzel posle. Poverjen je tudi z vodstvom poverjeništvu za notranje zadeve.

Nastop rekrutov v Jugoslaviji. Nastop vojaške službe za nove rekrute v naši državi je izvršen in je dal jako dobre rezultate. Najrazveseljivejši so rezultati v Macedoniji in Stari Srbiji, kjer so se odzvali rekruti skoro polnoštevilno, a vsi izostanki so opravičeni. Tudi v Srbiji je odziv rekrutov polnoštevilen. Kar se tiče rekrutacije tostran Save in Donave, odziv ni bil sicer popoln, ali vendar mnogo povoljniji nego pri zadnji rekrutaciji.

Veliko zmanjšanje prebivalstva v ruskih mestih. Ljudsko štetje v Rusiji kaže silen padec mestnega prebivalstva, povprečno za 30%. Petrograd šteje 709.000, Moskva 800.000 duš.

Šoštanj.

Šoštanj je v rajni Avstriji veljal kot nemška trdnjava. Vsa bojna društva so delovala s polno paro. Südmarka, Schulverein, Turnverein, Feuerwehr, Liederkranz, Volksbücherei, Schallthaler Spar- und Kreditverein, razni klubi in konzorciji, kakor Deutsches Haus, povrh pa še nemčurstvo iz tovarne.

Judeževi srebrniki so premotili marsikoga, da je zatajil svoj materni jezik in svoj rod ter postal janičar in izdajca.

Obstoj Slovencev je bil radi ova-

duštev ogrožen, naši voditelji, to je inteligenca, kolikor jih je sploh bilo, so iz strahu zahajali v najzagrizenejšo trgovino in pivnico, ter v teh beznicah poslušali najhujše psovke na naš narod. Ker zgledi vlečejo, je tem sledilo tudi kmečko ljudstvo. Ni čuda, da so naši nasprotniki obogateli.

Kapital, zbran od krvavih žuljev slovenskega delavstva, je predrzno iz svoje trdnjave napovedal boj celo v drug okraj, v slovenski št. Janž pri Dravogradu. Ta boj je znan po časopisu »Deutscher Montag« pod imenom »Die Schlacht bei Unterdrauburg«. Številni bojovníki so bitko zgubili, ker so tamkajšnjim Slovencem pristopili ruski ujetniki v pomoč in naši nemškutarji so prinesli krvave in otekle butice.

Ni čuda, da so slovenski obrtniki zgubili pogum, ker je Súdmarka importirala nemčurske obrtnike vseh vrst, slovenske pa se je pobijalo z vsemi sredstvi. Narodno delo je bilo prepuščeno samo nižjim slojem, društveno delovanje prekinjeno; edino Sokol je še bil strah nemčurstvu.

Pustimo žalostne spomine preteklosti, vsaj sedaj imamo Jugoslavijo, verige so potrgane, sami smo gospodarji in ne več ponižni slugi. Seveda se tega — žalibog — ne zavedamo zadostno.

Ko so se vršile volitve v konstituanto, so vsi nemčurji hoteli biti Jugoslovani po rodu in jeziku. Človek je mislil, da bo res tako, kakor pravi sveto pismo o spreobrnjenem grešniku. Ni pa dolgo minilo, že so pokazali roge.

Ob ljudskem štetju se je naštel v Šoštanju 1402 prebivalca. Od teh je nekaj odsotnih v Nem. Avstriji, da tam verizijo, drugi pa, da se odtegnejo vojaštvu. Tembolj nas je presenetilo, da se je naštel 111 Nemcev. Ker je pravih Nemcev tu samo par, so se zapisali za Nemce tudi renegati. Ni prostora, da bi naštevati vse te poturice, vendar par slučajev: Mati krojača ne zna besedice nemško, se je vpisala kot Slovenko, njen Rudi pa trdi, da je njegov materni jezik nemški; klepar, rojen v gorski vasi pri Laškem, je gotovo pristen German. Našteli bi še več takih slučajev, navedli pa smo samo ta dva, ker sta ravno vodja socialnih demokratov. Posebna specijaliteta so nastavljenci usnjarske tovarne. Slovenske matere in očeta rojene Hlebove frajle (sedaj Hlepp), kranjske matere hčerka Eder, marenberški Wrentschur, Mravlag iz Slov. Goric in Kindhofer iz okolice Celja so gotovo pristni Germani, kakor njih šef, ki dela slovenskemu imenu sorodnikov sramoto.

Če omenimo še češko Haukejevo žlahtno, katera prav rada vidi slovenske goste in njih denar, ter dve udovici tega rodu, katerim jugoslovanska penzija zelo dobro dene, je nemštvo gotovo dovolj utemeljeno. Imamo tudi Orla, ki je nekje na Kranjskem ušel.

Boriti se bo treba razun proti nemčurstvu tudi proti onim, ki so bili v stari Avstriji eksekutorji pri rekviriranju moštva, živili in krme. Ti so obogateli, medtem ko so drugi krvaveli in gladovali, sedaj pa, ko pšenica ne gre več v klasje in jih država malo potiplje za žep, ali pa, ker kak minister ne more kake protakcije dovoliti, zabavljajo čez Jugoslavijo in hvalijo staro Avstrijo. Tem naj bo na uho povedano, da so lopovi v lastni državi v marsičem še slabši kot odkrit nemčur.

Opazko nekega gostilničarja, da so Slovenci najboljši gostje, čeravno so včasih nadležni, saj bodo vsled zapravljenosti itak kmalu naše orodje, si je vredno zapomniti!

Državna podjetja, urade in vsa inteligenca za enkrat opozorimo: ne podpirajte s svojim denarjem in zgledi gadovi! Če ta opomin ne bo pomagal, bodo ostala imena zabeležena.

Opozorjamo na to, da v svoji državi hočemo biti sami gospodarji in oni, koje je poslala Súdmarka, naj odidejo tja, kamor jih vleče srce. Grobokop lastne države pa je vsak Jugoslovian, ki na kakoršenkoli način podpira poturice.

Dopisi.

Velenje. Zapusti nas zdravnik g. dr. Podlesnik, nanovo pa se naseli g. dr. Branko Žižek, ki je bil doslej v Idriji.

Velenje. Tukajšnja Ciril-Metodova podružnica je priredila dne 19. tm. v gostilni Ježovnik ob mnogobrojni udeležbi iz vseh slojev odhodnico svoje-

mu dolgoletnemu podpredsedniku, obče priljubljenemu distr. zdravniku g. dr. Podlesniku, ki se preseli v Maribor. Pri tej priliki se je dražbala krasna hruška, ki jo je podaril v ta namen g. naučitelj Viher iz št. Janža n. V. g. in se je izkupil v prid Jugoslovanski Matici znesek 1000 K. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala!

Iz Loč pri Konjicah poročajo, da so se ob priliki shoda Sam. kmet. stranke dne 20. tm., na katerem je govoril posl. Drogenik, združili klerikalci in nemškutarji in hoteli shod razbiti. Gliha pač vkup štrih! Zlasti sta se »odlikovala« krčmar Jesih in trgovec Flek, ki sta menda pozabila, da živita od slovenskih kmečkih žuljev. Dobro bi bilo preiskati, koliko nemške krvi se pretaka po njihovih žilah.

V Ormožu je bilo pri ljudskem štetju vpisanih 926 Slovencev, 41 Srbohrvatov, 16 drugih Slovanov in 100 Nemcev.

Središče. Tu smo našeli 1118 Slovencev, 21 Srbohrvatov, 3 Nemce.

Rogatec. Ljudsko štetje izkazuje 535 Slovencev, 44 Srbohrvatov, 124 Nemcev.

Rogaška Slatina. Pri nas se je vpisalo za Slovence 416 oseb, za Srbohrvate 15, za Nemce 38 oseb.

Zagorje pri Kozjem. Pevski zbor v Zagorju je uprizoril na pustno nedeljo, dne 6. tm. šaloigri s petjem: »Skreven zaklad« in »Ne vdajmo se«. Uspeli ste prav izvrstno, ker se mora upoštevati dejstvo, da so igralci vsi prvokrat nastopili. Naval je bil ogromen, kar kaže, da tudi pri nas napredujemo. Ta dan bode ostal Zagorjanom v trajnem spominu, ker odkar Zagorje stoji, se še ni kaj takšnega priredilo. Ko je prvokrat zvonček pozvonil, se je zagrinjalo dvignilo in iz mladih grl igralcev je zadonela pesem: »Prišla bo pomlad zelena«. Nato sta se vršili predstavi. Po predstavi je pa zapel moški zbor: »Od Urala do Triglava«. Vso čast in priznanje izrekamo g. naučitelju Lovše, ki se je toliko potrudil, da je pripravil svoje nekdane šolarje od tega, da so nastopili na odru. Čisti dobiček se je odločil za revne šolarje. Želimo, da bi se še kaj sličnega priredilo.

Narodno gospodarstvo.

Sadjarsko društvo.

Častna zadeva slovenskih zemljedelcev je, da z lastno močjo spodbijejo podlago očitkom o pasivnosti zemlje Slovenije. Zadeva lastnega žepa je, napeti vse sile, da se povzdigne valuta, izboljša pasivna trgovska bilanca. To ne gre po starih receptih vsakojakega pridelovanja v en dan iz starih navad, vtemeljenih v povsem v drugih razmerah preteklih stoletij. — Sveže smotreni pokret je potreben in specijalizacija pridelovanja, prilagodena danim razmeram. S to je namenjena posebna uloga tudi sadjarstvu. Produkcija trpežnih namiznih jabolk najboljše kakovosti je posebno primerna razmeram naše zemlje in podnebja. V tem oziru ne zamorejo konkurrirati Sloveniji sosedje v Jugoslaviji. Ta od narave odločen monopol morajo Slovenci kar najbolje izrabiti.

Sadjarstvo je toraj panoga pridelovanja, ki zasluži pri nas osobito pozornost z narodno-gospodarskega stališča. Je pa obenem idealna stvar tudi izven ekonomskih ozirov. Zato imamo mnogo navdušenih ljubiteljev, ki se vneto pečajo z njim celo brez dobičkarije.

Upoštevajoč prednosti sadjarstva z ekonomičnega, estetičnega, etičnega itd. stališča je nujna potreba v njegov prospah združiti kar največ sile.

Zato se je ustanovilo dne 20. tm. v Ljubljani pod vodstvom zaslužnega višjega sadjarskega nadzornika gospoda Humeke sadjarsko društvo za celo Slovenijo z začasnim sedežem v št. Jurju ob j. ž.

Njegova naloga je pospeševati sadjarstvo glede obsežnosti, smotrenosti, smeri ter povišati splošno kot tudi sorazmerno produkcijo, nabava potrebnih, primernejša uporaba in razpečevanje sadja itd. Vrhovni cilj je spraviti sadjarstvo Slovenije na tako stopnjo, da se bodo z njim kar najintenzivnejše izkoristile naravne ugodnosti. Takim namenom mora v prvi vrsti služiti društveno glasilo. Sadjar je ostal vsem naročnikom v najboljšem

spominu ter se splošno obžaluje, da je nehal izhajati. Prva skrb društva je toraj, da zopet oživi to cenjeno strokovno glasilo v večjih rokah prejšnjega urednika. Pri današnji draginji pa je odvisen obstanek lista od večjih gmotnih moči društva. Članarina se je morala nastaviti na 40 K, kar bo stal že list sam. Za razvoj društva pa samo to ni dovolj, ono potrebuje tudi posebnih ljubiteljev oziroma interesentov, ki mu naj dajo bolj trdno podlago z večjimi prispevki kot dosmrtni ali ustanovni člani s 300 oziroma 1000 dinarji. Te svote so omejene samo na spodaj.

Ivan Belle,

ravnatelj Slov. kmetijske šole v št. Jurju ob j. ž., predsednik.

Gojenje tobaka v Sloveniji. Prijav za kulturo tobaka je prispelo do 23. tm. ljubljanski tobačni tovarni iz 29 občin, ki so priglasile 160 sadilcev z 450.000 sadikami, kar odgovarja približno 20 oralom zemlje. Z zadovoljstvom beležimo, da je deslej prispelo največ prijav iz Štajerske, manj iz Dolenjske in Prekmurja. Opozorjamo, da se prijave za sajenje tobaka morajo zaključiti in tovarni v Ljubljani doposlati do konca tega meseca. Opozorjamo nadalje, da se bo vsak nasad tobaka, ki ne bo prijavljen in oblastveno dovoljen, uničil in bo lastnika zadela visoka kazen. To velja tudi za najmanje število sadik. To se opetovano razglasa, da ne bo pozneje praznih izgovorov. Interesente opozorjamo, da se bodo tobačni nasadi zavarovali zoper nastalo škodo po toči. Način zavarovanja bo skratko popisano v navodilu, ki ga vsebuje dovolja, katero dobi vsak prijavljen sadilec v roko. Veščak za tobačno kulturo je že izbran in nastopi v kratkem svojo službo v Ptuj. Njegova glavna naloga bo letos, da praktično podučuje producente na licu mesta v vseh fazah tobačne kulture.

Gospodinjiski tečaj se vrši od 15. marca do 30. aprila v Ptuj, če se bo prijavi dovoljno število kmetijskih deklet. Prijave sprejema ptujski okrajni zastop.

Trošarine prosta žganjekuha za domačo potrebo. Člen 116, točka 6 trošarinskega pravilnika določa, da: »Kdor hoče prodati izvesten del žganja, ki ga je trošarine prosto skuhal za domačo potrebo, ga sme prodati samo, če to prej prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole in če pri pristojnemu davčnemu uradu plača trošarino za ono količino žganja, ki jo hoče prodati. Dogajajo se slučajji, da si oni, ki trošarine prosto kuhajo žganje za domačo potrebo, izposojujejo žgalne priprave in za to izposojanje plačajo posestniku žgalnih priprav ne v denarju, ampak z žganjem, katero so trošarine prosto za domačo potrebo skuhal. Ker se tako dajanje žganja mora smatrati za prodajo, se ima v vseh takih slučajih postopati po goričtirani naredbi trošarinskega pravilnika. Ako pa oni, ki na ta način kuhajo žganje, ne bi plačali trošarine za ono količino žganja, katero morajo po pogodbi dati za uporabo izposojene žgalne priprave posestniku, se bode proti njim postopalo po odredbi čl. 116 trošarinskega pravilnika, ki določa, da se taki slučajji kaznujejo s štirikratno do osemkratno trošarino, ki pripada na žganje, prodano zoper te predpise.

Delo uprave za zaščito industrijske lastnine.

Uprava za zaščito industrijske lastnine je začela poslovati s tekočim letom ter izdaje prvega vsakegame-seca svoj »Glasnik«, ki priobčuje vse zakone in naredbe, ki se nanašajo na predmete industrijske lastnine (patente, vzorce, znamke). V »Glasniku« se tiskajo tudi naredbe tujih držav o predmetih industrijske lastnine, naša in tuja judikatura, nastavljanje osebja uprave, objave v patentih, vzorčnih in znamkinih zadevah. Za izvrševanje svojega dela potrebuje Uprava zlasti pri izdajanju patentov sposobne tehnike. V to svrhu razpolaga Uprava z gotovim številom svojih stalnih članov — tehnikov, ki se bavijo z gotovimi tehničnimi strokami, in v kratkem se bo njih število povečalo. Radi tega se opozorjajo interesenti na možnost nastavljanja kot stalni člani v Upravi. Razen stalnih članov je zlasti v spornih slučajih predvideno postavljanje začasnih članov, ki bodo imenovani z

ukazom za pet let. Začasni člani se bodo imenovali iz krogov praktičnih tehnikov tako izmed državnih uradnikov kakor iz privatnih industrijskih podjetij. Naloga začasnih članov bo, da dajejo na zahtevo Uprave svoje mnenje, da bodo člani odbora za pritožbe in izpodbijanja v slučaju morebitnih sporov. Začasni člani dobijo svojemu delu primerno posebno nagrado. Ministrstvo trgovine in industrije se je obrnilo na razna ministrstva radi imenovanja začasnih članov, vendar je potrebno, da se o tem obveste tudi privatni strokovnjaki vseh tehniških strok, ki se zanimajo za poklic pri Upravi za zaščito industrijske lastnine, ker v državnih poklicih niso zastopani strokovnjaki vseh tehničnih panog. Tehnične stroke, po katerih je razdeljeno delo Uprave, se razvidijo iz naredbe ministra trgovine in industrije z dne 17. novembra 1920 Službene Novine št. 267. Posebna izdaja uredbe in naredbe se dobi v knjigarni Gece Kona kakor tudi »Glasnik« Uprave za zaščito industrijske lastnine. Po naredbi ministra trgovine in industrije z dne 23. decembra 1920 se nastavijo pri upravi tolmači z nalogo, da prevajajo patentne spise iz tujih držav, ki se predložijo Upravi zaeno s prijavo inozemskih patentov. Ta posel bo obširen, radi česar se pozivljajo izobraženci, ki obvladajo tuje jezike, zlasti oni, ki poznajo tudi tehnično terminologijo, da se prijavi Upravi za zaščito industrijske lastnine v Beogradu, Krunska ulica br. 14, ki jim bo dala detajlna pojasnila. Začasnim članom so lahko imenovani tudi oni strokovnjaki, ki se ne nahajajo v Beogradu, in se bodo pozvali na delo samo v slučaju potrebe, za kar se jim povrnejo potni stroški. Za tolmače ni predpogoj, da stanujejo v Beogradu, ker se jim dostavljajo na stanovanje spisi, katere treba prevesti. Naredba o zaščiti industrijske svojine je v prevodu objavljena v Uradnem listu št. 1 z dne 5. januarja 1921.

Mestna hranilnica v Ljubljani je dosegla dne 19. febr. 200 milijonov Kron vlog.

Veliko tvornico papirja ustanove v Krapini tekem tega poletja.

Vsak Jugoslovian mora biti član »Jugoslovanske Maticee«

Razne vesti.

Konec čudeža v Loretu. Požar je popolnoma uničil znano baziliko v Loretu, kjer se je nahajala tudi znana Marijina hišica, katero so po legendi angelji prenesli iz Nazareta najprej na Trsat, potem v Loreto. Zgorela je ta Marijina hišica, kakor tudi vsi dragoceni darovi, ki jih je nosil pobožen svet od vseh strani. Samo vrednost teh darov, ki so popolnoma uničeni, se cenil nad 12 milijonov lir. Kako je nastal požar, se ni moglo ugotoviti. Škoda se ni precenjena. Prebivalstvo, ki je živelo od lahkovernih romarjev, je obupano. Najnovejša poročila pravijo, da so lopovi najprej cerkev oropali vseh dragocenosti, nato pa zbežali.

Bivši bolgarski ministrski predsednik obtožen poneverbe. Bivši bolgarski ministrski predsednik dr. Radoslavov, ki je zakrivil leta 1913. srbsko-bolgarsko vojno in ki je zapletel Bolgarijo na strani Avstro-Ogrske in Nemčije v svetovno vojno, je obtožen, da je poneveril državi več milijonov. Že med vojno se je vedelo, da sta dr. Radoslavov in takratni finančni minister dr. Tončev oškodovala državo za 18 do 20 milijonov. Že leta 1917. sta si v Nemčiji nakupila krasne vile ter sta jo, čim je nastal polom, popihala v Nemčijo, kjer še sedaj udobno živita.

Zadnja poročila.

Predsednik dr. Baltić.

Ljubljana, 28. febr. Predsednik deželne vlade dr. Vilko Baltić, ki je v soboto prevzel predsedniške posle, je včeraj prevzel tudi posle poverjenišтва za notranje zadeve.

Imenovanje hrvatskega bana.

Beograd, 27. febr. V današnji seji min. sveta je bil imenovan banom Hrvatske dr. Tomislav Tomljenović, podbanom dr. Bošnjak. Jutri podpiše regent imenovanja.

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav. v Celju

Prešernova ul. 15 Rezervni zaklad 80.000 K.

"LASTNI DOM"

401 156-121

Denarni promet 60.000.000 K.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po štiri in pol od sto (4 1/2%)

Pol milijona dinarjev za prehrano Bosne.

Beograd, 27. febr. Ministrstvo prehrane je dovolilo pol milijona dinarjev za prehrano pasivnih krajev v Bosni.

Pristop Zedinjenih držav Zvezi narodov?

Pariz, 27. febr. Iz Washingtona poročajo, da bodo tudi Zedinjene države pristopile Zvezi narodov.

Splošni delavski kongres v Livornu.

Livorno, 27. febr. Včeraj se je sestel kongres splošne delavske zveze. Med socialisti in komunisti je prišlo do dejanskih spopadov.

Madžari znižajo obresti za vojna posojila.

Budimpešta, 27. febr. V konferenci zastopnikov bank in poslancev je finančni minister Hegedüs naznanil, da bo vlada poslanski zbornici predložila zakonski načrt glede znižanja obrestne mere za vojna posojila na tri odstotke.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Razglas.

Celjsko Olepševalno društvo sprejme vrtnarskega vajenca. Učna doba 2 leti. Podrobnejša pojasnila poda društveni oskrbnik g. ravnatelj Bizjak (Osnovna šola).

S 1. aprilom tl. se odda služba paznika za društvene nasade. Plača po dogovoru. Pojasnila daje društveni predsednik vladni koncipist Šubic (mestni magistrat, soba št. 6).

Celjsko olepševalno društvo. 257 1

Proda se

hiša

po nizki ceni radi preselitve na lepem prostoru v bližini mesta. Poizve se Vrvarska ul. 1. I. nadstr. levo. Istopam se sprejmajo na hrano. 261 1

Prodase

lep nov mesarski voz v gostilni pri Pavlincu, Gledališka ulica — zadaj okrajnega glavarstva v Celju. 106 13

Jakvet obleka

se poceni proda. Ogleda se lahko iz prijaznosti pri Ivan Bizjak modni ateljeje Celje, Prešernova ul. 244 2-2

Dva pomočnika usnjarske obrti, večča vseh v to stroko spadajočih del, sprejme takoj

Dominik Dovšek usnjar Braslevče.

238 3-3

Mlada kobila

in dve mladi kravi se prodajo. Celje, Medlog št. 14. 3-3

Trgovska oprava

se prodaja. KRUSIČ, trgovina, Celje. 245 3-2

Sprejme se

hišnik.

Poizve se v Posojilnici Celje. 248 2-2

'KOVINOL'

154 tekoče v steklenicah, 12-9

'PASTOL'

v plehnatih škatljicah,

zajamčeno najboljša sredstva za čiščenje vsake kovine. Izdeluje

F. Plevnik, Celje

Ljubljanska cesta št. 23.

Zahvala.

Vsled krutega sklepa usode sem nenadno izgubila nepozabnega, predbrega mi soproga, odn. očeta

dr. Ivan Krašek-a

okr. sodnika v Celju.

Povodom njegove smrti došlo mi je od vseh strani toliko sožalnic in drugih dokazov blagodejnega sočutja, da mi ni mogoče zahvaliti se vsem posamez. Zato jim izrekam tem potom v svojem in v imenu svoje hčerke najtoplejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujem vsem onim, ki so — deloma iz Celja, Brežic in drugih oddaljenih krajev v toli obilnem spremstvu izkazali dragemu rajnkemu zadnjo čast, kakor tudi preč gosp. dekanu dr. Pr. Kruljcu, sp. gg. dr. Hudelist-u in dr. Jos. Zdolšek-u za čustvapolne nagrobne govore, celjskim gg. tovarišem za prekrasni venec, Sokolom iz Brežic in Laškega za poslednje spremstvo in cc. gg. pevcem pod vodstvom nadučitelja g. Četine za ginjlive žalostinke: Poplačaj Vam Bog!

Laško, dne 28. februarja 1921.

Žalujoča vdova in hčerka.

Pretužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša globokoljubljena mamica, stara mamica, prababica, tašča in teta, gospa

Marija Černovšek

danes ob 3. uri zjutraj v 95. letu svoje dobe, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb preblage ranjke se vrši v sredo dne 2. marca zjutraj ob pol 9. uri iz kolodvora v Št. Jurju ob j. ž. na tamkajšnje pokopališče in se položi k večnemu počitku v rodbinski grob.

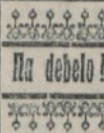
Sveta maša zadušnica se boje brala isti dan ob 9. uri dopoldne v Št. Jurju ob juž. žel.

Maribor — Št. Jurij ob juž. žel., dne 27. februarja 1921.

Marija Rehar
Lina Matekovič
Antonija Lukšič

Betina Böhm
Terezija Slivnikar

Franc Černovšek
Alojz Černovšek
Roža Černovšek

Priporoča se modna in manufakturna trgovina

DRAGOTIN SIREC, Celje,

41 Cankarjeva ulica št. 4 zraven davkarije. 50-7

Zopet nekaj za Vas!

Muči li Vas glavobol? Trganje po udih? Giht in revmatizem? Prehijanje? Nespavanje? Nervoznost?

Poizkusite tudi V. Fellerjev pravi Elsa Fluid. Čudili se boste in hvalili Fellerjev Elsa Fluid kot dobrega prijatelja v hudih časih! 6 dvojnatih ali 2 velike specialne steklenice 42- K. Revma prašek in tablete zoper revma 15- K. Aspirin praški 15- K.

Ali kašljate?

Sluz odstranjuje in kašelj tolaži Zagorski prsi sok 9- K. Hega-pločice (prane pastile zoper kašelj) 750 K. Bomboni iz slede in trpotca od 3- K naprej. Prsni čaj proti kašlju 8- K. Piskerski prašek 8- K. Guajakol sirup na zdravniški predpis 40- K. Lipov čaj 8- K.

Zobobol?

Zobne kapljice 5- K. Zeleno olje 30- K. Očesna voda 5- K.

Srbečica, garje.

Mazilo zoper garje 12- K. Naph-tolno mazilo 16- K. 20- K. Zvepljeno mazilo 12- K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, belo svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v škatljah po 3-, 7- in 12- K. Mazilo za rane 15- K. Otroče mazilo in katrni cvet 12- in 60- K. Mazilo zoper ozeblino 15- K. Dihalni obliž, repni obliž 2- in 5- K. Cvet in mazilo zoper goššo 15- K.

Glavobol?

Ravno talo pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni črtnik »Elsa« 12- K. Prašek zoper glavobol 15- K. Kinin prašek, prašek zoper mrzlico 30- K.

Pri vprašanju

naj se prilože poštne znamke za odgovor.

Ali Vam želodec ni v redu? Teška prebava? Nimate teka?

Oj, kako boste zadovoljni, če poizkusite Fellerjeve prave Elsa-kroglice! Te so resnično dobre! 6 škatljic 18- K. Sagrada Barber 12- K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura 20- K. Balsam in Življenski esenc 6- K. Pravi Seehoferjev balsam 15- K.

Za prebavo!

Prebavni prašek 4- K. Soda bicarbonica 3- K. Otvarajoča želodčna sol 6- K. Karlsbad-ska sol 6- K. Regenerol znanka »Hega« (fiziološke soli po prof. Neuser-ju) 1 škatlja 25- K. Najfinije ricinovo olje 6- in 20- K. Tamarinden pastile 8-50 K. Čaj za čiščenje krvi 3- K. Senesbleter in Mutter-bleter od 3- K naprej.

Državna trošarina

se računa pri alkoholnih preparatih posebno, ampak samo po lastnem strošku.

Slabokrvnost?

Tekoči železni ekstrakt 20- K. Železni albuminat 40- K. Na zdravniški predpis Arsoferri-tektoletes iz lekarne k Sv. Duhu na Dunaju 25- K. Hegerteriu 45- K. Apneni železni sirup 20- K. Blaudtektolletes 15- K. Pravo najfinije ribje olje »Elsa« 85- K.

Sredstvo zoper gliste!

Elsa glistovni sladkorji 1 vrečica 750 K. sladkano ali čisto glistovno seme na tehtnico od 4- K naprej

Proljevi, diareja?

Bastlerjeve kulera kapljice 15- K. Krčne kapljice 10- K. Cl-metove kapljice, Melisov cvet, Kamilične kapljice, Kimlove kapljice, Promintne kapljice, Bald-ričan kapljice, Hofmannove kapljice mala steklenica 6- velika 30- K. Bobrove kapljice (Biber-geltropfen, za žene 30- K.

Zdravila za živino.

Živinski prašek 1 škatlja 750 K. Mazilo za konje 25- K. Arni-ka 6- in 30- K. Orenka sol 3- K. Kreolin 15- K. Terpen-tinovo olje 6- in 30- K. Gos-tli terpenin 5- in 10- K. Mazilo zoper uši 3- in 12- K.

Omot in poština

se računa posebno, toda najce-neje. Priporoča se več in enkrat naročiti, kajti stroški na več robe razdeljeni, manj znašajo.

Naročila se adresirajo na:

1460 - 3

EUGEN V. FELLER, lekarna, Stubica donja, Elsatrg št. 356, Hrvatska.

Ivan Strelec

tapetnik v Celju, Samostanska ul. 2.

Prevzame vsa tapetarska dela, kakor napravo žimnic, tapetniških mobilij itd. Popravila izvršuje točno in ceno. Točas v zalogi morská 205 trava, afrik in žima za modroce. 50-44

Trgovina

z mešanim blagom na trgu v Šoštanjju se odda v najem ali proda. Pod šifro 105 na upravo »NOVE DOBE« 256 3-1

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Ant. Jošta nasl.

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Kritja streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelovodov itd. Izvrš. t. v. točas. Cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

Hmeljarji, pozor!

i velika sušilnica kompletna za hmelj se proda pri

Jos. Rajšter, Šoštanj

Kupim

vinsko trto in palice za fižol. — Celje, vila Krišper. 254 1

Sprejmejo

se moške in ženske delavne moči za delo v vinogradu. Celju, vila Krišper.

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna TRGOVINA

KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za : mnogobrojen obisk.

!POSTREŽBA TOČNA!

Prodám

2 pisalni mizi in eno registraturno omara ameriški sistem, dalje dvo-kolesni ročni voz. Ogledati je pri tvrdki P. NOVAK Gregorčičeva ulica 3.